

Zaaknummer: 2025-230779

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 1 september 2025. De vragen zijn afkomstig van LIJST058 en gaan over Mogelijke inburgeringsfraude.

Vragen

1. Is het college bekend met de vaststelling van fraude door het College voor Toetsen en Examens?
2. Is het college op de hoogte of ook inburgeraars van onze gemeente (en zo ja, wie en het totale aantal) het ongeldig verklaarde examen van 13 augustus 2025 hebben afgenomen?
3. Indien het college hiervan niet op de hoogte is, kan zij dat uitzoeken en/of navragen bij het College voor Toetsen en Examens?
4. Wat is sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Inburgeringswet het percentage dat binnen de gestelde termijn het examen succesvol aflegt?

Antwoorden

Nee, wij waren er niet van op de hoogte dat het NT2-examen voor bijvoorbeeld inburgeraars maar ook andere nieuwkomers, zoals expats en uitwisselingsstudenten, van 13 augustus jl. ongeldig is verklaard. Uit het artikel hebben wij opgemaakt dat er er signalen van fraude zijn en dat deze nog nader onderzocht worden.

Nee, dat is bij ons niet bekend. Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) zijn verantwoordelijk voor het in beeld brengen van eventuele fraude en voor het informeren van de belanghebbenden hierover. Het is niet gebruikelijk dat de gemeente wordt geïnformeerd over het verloop van de examens.

Het is de vraag of en op welk niveau het College voor Toetsen en Examens deze informatie mag delen in verband met privacy. Voor de volledigheid hebben wij bij het CvTE geïnformeerd of zij hierover informatie mogen delen en of er in dat geval inburgeraars zijn uit onze gemeente voor wie het examen ongeldig is verklaard en of dat gevolgen kan hebben voor hun inburgeringsproces. Het CvTE geeft zelf aan dat het bij hen aan technische mogelijkheden en capaciteit ontbreekt om uit te zoeken welke kandidaten van het examen Spreken I van 13 augustus uit Leeuwarden komen en dat het AVG-technisch onwenselijk zou zijn.

De Wet inburgering geldt sinds 1 januari 2022. De inburgeringstermijn is drie jaar met de mogelijkheid van uitstel onder bepaalde omstandigheden. Bovendien zijn sommige inburgeraars later gestart met de inburgering, omdat sommige onderdelen nog niet voldoende waren ingericht. Hierdoor zijn er nog niet veel inburgeraars die het examen hebben afgelegd. De ervaringen van onze inburgeringsconsulenten zijn dat tot nu toe het merendeel van de inburgeraars het examen haalt binnen de gestelde termijn. Momenteel ronden veel statushouders de

inburgering af. We verwachten komend jaar meer informatie te kunnen geven over het slagingspercentage.

5. Wat zijn redenen dat niet iedere inburgeraar dit examen succesvol aflegt?

Onder de nieuwe wet is dat nog niet te zeggen, zie ook vraag 4. Onder de oude wet zijn wel meerdere redenen bekend, waaronder de grote verantwoordelijkheid die inburgeraars zelf hadden om hun onderwijs te organiseren. Daarop is de wet aangepast. Uit de praktijk weten we wel dat het combineren van inburgering met andere verantwoordelijkheden zoals een gezin, werk of andere vormen van (maatschappelijke) participatie soms erg lastig is. Zo wordt er vaak verlangd dat iemand overdag werkt, maar zijn de inburgeringscursussen ook overdag. Daarnaast kunnen andere omstandigheden mee spelen zoals ziekte of (onverwerkte) trauma's. Het algemene beeld tot nu toe is echter positief, zie ook vraag 4.

6. Heeft de gemeente een overzicht van ontvangers van een bijstandsuitkering die het Nederlands onvoldoende machtig zijn? Om hoeveel personen gaat het?

Bij een bijstandsuitkering kunnen consulenten invullen of er sprake is van een taalbelemmering. Uit een intern dashboard is af te leiden dat het in dat geval om 556 gevallen gaat van de in totaal ca. 5300 verstrekte bijstandsuitkeringen. We kunnen daar niet uit afleiden of dat gaat om inburgeraars of andere inwoners van de gemeente waarbij sprake is van een taalbelemmering.

7. Welke maatregelen gaat/neemt het college (nemen) om dit aantal onder punt 5 en punt 6 te verlagen en binnen welke termijn?

Gelet op de hiervoor gegeven antwoorden kunnen we geen (gerichte) maatregelen nemen deze specifieke punten te ondervangen. Maar dat betekent niet dat we niets doen. We doen namelijk wel het volgende om de inburgering en participatie optimaal te laten verlopen.

1. Leer- en onderwijsroutes; via deze routes leren de mensen de taal op een voor hun geschikt niveau, waarbij binnen de Onderwijs- en B1 route de uitstroom minimaal taalniveau B1 is.

2. Via de Module arbeidsmarkt en participatie (MAP) leren mensen die bij ons komen inburgeren hoe werken in Nederland werkt, wat hun rechten en plichten zijn en hoe ze zich kunnen redden op de Nederlandse arbeidsmarkt. Ook werkgevers hebben een rol in dit geheel en maken zich via een brugactiviteit kenbaar aan de mensen die bij ons aan het inburgeren zijn.

3. Via het Participatieverklaringstraject (PVT) leren de inburgeraars iets over een aantal kernwaarden (vrijheid, gelijkwaardigheid,

solidariteit en participatie). Door middel van een activiteit wordt een kernwaarde naar de praktijk vertaald (bijvoorbeeld een bezoek aan de raadzaal, om zo te leren hoe de lokale democratie werkt).

4. Werk of andere vormen van participatie; door soepelere regelgeving, dankzij een krappe arbeidsmarkt en over het algemeen een enorme motivatie onder asielzoekers en statushouders zien we dat steeds meer asielzoekers en statushouders werk- of werkervaring hebben. Werk is een perfect middel om sneller de taal te leren en te integreren. Zoals hierboven beschreven vormt het combineren van werk en inburgering wel een uitdaging. Maar door goede afspraken met vooral Stavoor merken we dat het voor een deel van de inburgeraars steeds makkelijker wordt om het leren van de taal te combineren met werk.

5. AMIF taalstages op de werkvloer; via een AMIF subsidie realiseren we taalstages op de werkvloer; In de periode juli 2023 tot december 2025 (30 maanden) bieden wij 225 statushouders tijdens en na hun inburgering extra ondersteuning op het gebied van werknemersvaardigheden, relevante beroepsvaardigheden, uitbreiding van het netwerk en praktische taalvaardigheden. In een periode van minimaal 12 tot maximaal 20 weken wordt een deelnemer in een passende werksetting begeleid door een taalcoach. Begeleiding van praktische taalondersteuning is een vast onderdeel van het totaalaanbod aan ondersteuning. Tegelijkertijd ondersteunen wij als gemeente de betreffende werkgevers op het gebied van cultuursensitiviteit. Hiermee zorgen wij voor aansluiting van het gemeentelijke inburgeringsbeleid met het participatiebeleid.

Leeuwarden, 30 september 2025,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: de Jong, Eelke
08/10/2025 12:41:22 CEST
ID: 8418b760-13e3-4d2e-b860-30d0906c7561
Auth: Scribble

Blad 4

secretaris.

Signed By: van Haersma Buma, Sybrand
08/10/2025 13:38:38 CEST
ID: 8418b760-13e3-4d2e-b860-30d0906c7561
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*